No 1960 — 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 4 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 Oktober.

Dezer dagen is eene staatskommissie benoemd voor eene wet op de regterlijke organizatie. Het besluit heeft opzien gebaard. De staats-kommissiën toch zijn door eene ondervinding van lange jaren in kwaden reuk gebragt. Dikwerf immers — wij erkennen het er zijn loffelijke uitzonderingen, — dikwerf werden zij zaamgeroepen, minder om eene aangelegene zaak tot klaarheid te brengen, dan wel om haar onder eene magt van rapporten te verdonkermanen. Er was een tijd dat het woord staatskommissie kon en mogt worden vervangen door het woord van begravingskommissie. Daaruit is het gereedelijk te verklaren, dat het oprigten eener staatskommissie, tot voorbereiding eener wet op de regterlijke organizatie niet bijzonder welkom schijnt.

Daarbij komt nog dat het onderwerp in de laatste jaren reeds van zoovele zijden is besproken en toegelicht, dat eene staats-kommissie tot voorlichting het vijfde rad aan den wagen zou kunnen zijn. Ook uit dien hoofde heeft de staats-kommissie den schijn, alsof zij de roeping had de taak der regterlijke organizatie op de lange baan te schuiven.

Desniettegenstaande vertrouwen wij dat het in de bedoeling des ministers ligt om de zaak met spoed en kracht te behandelen. Voor den minister pleit een antecedent, door hem zelven gesteld in de benoeming der staats-kommissie, die de herziening der Grondwet, in waarheid bevorderd. De gunstige werking dier staatskommissie heeft hem kunnen brengen tot de verwachting, dat ook eene staats-kommissie voor hem het middel zal kunnen zijn, om de moeijelijk te regelen regterlijke organizatie tot stand te brengen. Wij wenschen dat zij zich in deze verwachting niet bedriegt, zonder ons evenwel daarmeê te durven vleijen.

Er zijn hier veel eischen moeijelijk te vereenigen. Men wil 1e. eene groote bezuiniging verkrijgen op de begrooting der staats-uitgaven. 2e. eene goede, prompte en goedkoope regtsbedeeling. En daarbij 3e. heeft men een aantal plaatselijke verordeningen op zijde te stellen.

Wij hebben dikwerf en nog zeer onlangs in de laatste aangelegenheid het grootste bezwaar zien zoeken. »De moeijelijkheid", zegt het *Handelsblad*, »de moeijelijkheid, die het ontwerpen van eene nieuwe regterlijke organizatie oplevert, is niet zoo zeer gelegen in de zaak zelve, als in den strijd van lokale belangen, die men niet allen kan bevredigen." De strijd der lokale belangen draagt zeker bij om de regeling van het onderwerp moeijelijk te maken. Maar als men in dien strijd meer dan in de zaak zelve het voornaamst bezwaar zoekt, dan vreezen wij, dat men de kommissie naar een dwaalspoor wijst.

Neen, naar onze overtuiging is in de zaak zelve, gelijk men die verlangt, het voornaamste bezwaar. Men heeft sinds 1848 steeds op den voorgrond gezet het denkbeeld, dat bij de regterlijke organizatie veel moet worden bezuinigd. Men heeft alzoo tot grondslag van de regterlijke organizatie genomen het beginsel van bezuiniging. Als men door zulk een hoofddenkbeeld geleid aan het werk gaat, of een ontwerp van wet uit het gezigtpunt van dat hoofddenkbeeld beoordeelt, dan vreezen wij dat de zaak nimmer tot stand komt. Want het beginsel is essentieel valsch. Eene regtsbedeeling is geen voorwerp van luxe, dat men kan inrigten hoofdzakelijk naar de eischen der bezuiniging. De quæstie der kosten moet en kan slechts sekondair zijn. Op de eerste plaats *moet* staan de vraag: hoe voor de ingezetenen de regtsbedeeling kan worden ingerigt, dat zij goed, spoedig en goedkoop regt verkrijgen. Als deze quæstie zuiver en alleen op den voorgrond gebragt, beslist zal zijn, dan eerst komt de vraag of en hoe deze beslissing kan worden in verband gebragt met de quæstie der bezuiniging, zoodat in alle gevalle, en steeds een goede, spoedige en goedkoope regtsbedeeling aan de ingezetenen verzekerd blijve. Wij vleijen ons dat daarna de strijd der plaatselijke belangen veel gemakkelijker zal kunnen worden behandeld en uit de wereld geholpen.

Als men daarentegen, bij de behandeling van deze gewigtige vraag eerst bepaalt wat en hoe er moet worden bezuinigd, te dien einde eerst eene regterlijke organizatie gaat opzoeken, waarin die bezuiniging te vinden is, om eerst daarna te zien, hoe de regtsbedeeling in het belang der ingezetenen en des regts is te vereenigen; dan zal en moet men altijd stuiten op de quæstie der regtsbedeeling, die niet voldoende kan zijn opgelost, en op den strijd der lokale belangen, die des te levendiger zal zijn, omdat de ontworpen regeling meer de belangen der schatkist, dan die der regtsbedeeling zal hebben voor oogen gehouden.

Wij meenen daarom er ten sterkste te moeten op aandringen, dat de staatskommissie in haar onderzoek *eerst* en *vooral* de kwestie eener goede, spoedige en goedkoope regtsbedeeling bestudeere, om eerst *daarna*, als een daarvoor dienstig systeem zal zijn aangenomen, na te gaan hoe dat systeem met het oog op de gevorderde bezuiniging, zonder luxe kan worden uitgevoerd. Langs dien weg alleen is, naar onze overtuiging, de zaak voor eene goede en spoedige oplossing vatbaar.

Men leest in de *N. R. Ct.*

»De *Tijd* maakt eenige aanmerkingen op ons artikel over den *Oost-Indischen Wisselkoers*, geplaatst in ons Nommer van den 24 September. Wij zijn het volmaakt eens met het geachte Amsterdamsche blad, dat eene gedurige inmenging der regering in de geld-cirkulatie ten hoogste af te keuren is, en dat het te wenschen is, dat de kunstmatige toestand, waarin het cirkulatiemiddel in onze Oost-Indiën verkeert, spoedig ophoude. Dit neemt echter niet weg, dat als de gouv.-gen. zijne wissels plaatsen *moet*, en hij geen 95 pCt. kan bedingen, hij ze tot hoogeren koers moet aanbieden, tot hij er nemers voor vindt. Doet hij dit niet, dan brengt hij zijne wissels niet aan den man. Dat de exporteur daardoor nadeel heeft, en de importeur voordeel, ligt in den aard der zaak, en zou evenzeer bij eene gezonde cirkulatie kunnen plaats grijpen; want groote variatiën in den wisselkoers zijn niet zoo geheel ongewoon in Indië. Men kan daar natuurlijk niet zoo spoedig met Europa salderen. Dit ligt in den aard van den wisselhandel en is niet te vermijden. Bij de inwisseling van de recepis à pari, wint ook hij, die geld te ontvangen heeft, en verliest hij die betalen moet. Dit is echter *wel* te voorkomen, door de recepis op hare waarde in te wisselen, dan wint en verliest niemand, en heeft zich derhalve niemand te beklagen. De *Tijd* maakt uit de redevoering van den minister van kolonien op, dat afgifte van wissels boven 95 pCt, een kunstmiddel is, om het spoedigst zilveren specie naar Java te krijgen. Als kunstmiddel, om de recepis boven hare waarde op te drijven, hebben wij reeds aangetoond, dat de maatregel ongerijmd is. Niet minder is hij dit om geld naar Java te doen vloeijen, want daartoe, ten minste tot een belangrijk bedrag, is de wissel nog niet hoog genoeg; terwijl men buitendien door verhooging van den wisselkoers wel tijdelijk zilver naar Java kan lokken, maar het er niet op den duur houden. Zoolang de zilvercirkulatie niet is hersteld, vloeit het zilvergeld, dat er komt, weder even spoedig weg, als men het er brengt.

Te oordeelen naar het bedenkelijk artikel, voorkomende in den *Echo du Mont-Blanc*, zou Genève tot eene krisis neigen, als die in 1846 in dat kanton uitbarstte en als het sein was der omwentelingen, die het volgende jaar in Zwitserland uitbraken, om zich van daar naar de nabijgelegene landen te verbreiden. Het artikel van het *Journal d'Annecy* luidt als volgt:

»Genève is het tooneel geworden van staatkundige en godsdienstige twisten, die woedend en hardnekkig als zij zijn, de gemoederen in eene hevige, dolle gisting hebben gebragt. Het revolutionnaire en socialistische element is door aanraking met het ongeloof en de demagogie aan 't zieden geraakt.

»Het uit de barrikaden van October 1846 verrezen gouvernement, wordt zoowel openbaarlijk als in het verborgen ondermijnd door vijanden, evenzeer verschillend in bedoelingen als gezindheden. De zuivere demokraten en socialisten hebben zich van de gouvernementsgezinden gescheiden, en maken gemeene zaak met de protestantsche behoudsmannen in den aan James Fazy en zijn bestuur verklaarden oorlog.

»Het op nieuw aangewakkerd fanatismus der *Union Protestante*, aan wie het verveelt langer in de schaduw te verleiden, is uit zijne donkere holen te voorschijn gekomen, om bij het daglicht te werken. Het heeft de netelige gesteldheid der zaken niet weinig verwikkeld. De leden der Protestantsche Vereeniging, schoon in verscheidene maatschappelijke kategoriën verdeeld, zoowel als in grondbeginselen en geloof, hebben een bond aangegaan met het genootschap der leeraars en de gewezen patriciers van het konsistorie, om deze tot eene protestantsche opwekking te leiden.

»'t Is blijkbaar dat die vernieuwde wapening der *Protestantsche Unie* niet alleen strekt ter herstelling der tot een spreekwoord geworden Kalvijnsche onverdraagzaamheid, die Geneves roem getaand heeft, maar dat ze tevens de vrucht van staatkundige hartstogten en het protestantsch fanatismus is. Zij begrijpt niet dat door al hare poriën hare bedoelingen en inzigten te voorschijn komen, en, door voor het minst helderziende oog de staatkunde, welke zij wil doen bovendrijven ontblootende, zij zich tot den doodsteek gereed maakt.

»Geneve is een brandpunt van onvereenigbare steeds in strijd zijnde elementen, die eeuwig tegen over elkander dreigend staan. In de gemoederen heerscht groote opgewondenheid, namelijk eene soort van gisting voor de naderende gebeurtenissen. Twee vraagpunten beheerschen alles, daar zij al de andere bevatten en resumeeren: het staatkundig en godsdienstig vraagpunt.

»Geneve, ten aanzien van het eerste, bevindt zich in eene gelijke krisis als die van 1841 en 1846, maar in omstandigheden die haren aard veranderd hebben. Deze krisis is te meer te vreezen, wijl de verblindheid van den partijgeest voor de vrees niet terugdeinst, om de stad ten prooi aan de verschrikkelijkheden van een dubbele, eene staatkundige en godsdienstigen regeringloosheid te geven.

»Het gouvernement telt, zelfs in zijn eigen boezem talrijke vijanden. Anarchie en verwarring heerschen in de gemoederen. Eenigen willen tot een onmogelijk geworden verleden terugkeeren, anderen willen zich in de armen van een wisselvallige toekomst werpen. Hier zoekt en prijst men aan een andere staatkundige organizatie, ginds wil men een nieuwen administratieven weg betreden. Eenigen vragen maatschappelijke hervormingen, andere nieuwe kombinatien om de Kerk van den Staat te scheiden. Hier wederom, vraagt men staatkundige en godsdienstige vrijheid, däär wil men eene algemeene socialistiesche republiek.

»Die uitgewekenen gesteldheid van Geneve, wordt niet weinig door vreemde propaganda's gevoed. De uitgewekenen van alle natien, die zich verschuilen achter de gastvrijheid welke zij in deze stad genieten, kunnen in verscheidene klassen verdeeld worden, en worden door verwijderde revolutionnaire kommités levendig gehouden.

»Die koortsachtige hebben verschillende oogmerken, naar gelang hun vaderland Italië, Frankrijk en Duitschland heet; maar niettemin zijn hunne verrigtingen even gelijkmatig, als hunne hoop één is. Ook leenen zij elkander hulp, en bewijzen elkander eene zekere sympathie. Zij zijn gedwongen zich in te houden. De pers moet eveneens op hare hoede zijn tegenover de buitenlandsche regeringen; maar hare vreedzame houding kan niemand misleiden. De het keizerlijk bestuur van Frankrijk vijandige nieuwsbladen, zijn te behendiger geworden naarmate zij hunne vijandigheid moeten bewimpelen; doch in den grond zijn zij volstrekt niet veranderd.

»De staatkundige quæstie schijnt boven elke andere uit te komen, maar zij staat niet alleen. Zij is verwikkeld met de godsdienstige quæstie.

»Geneve is eene oude stad, die het hulsel van het verledene verbroken hebbende, een nieuwe vlugt heeft genomen, en om zoo te spreken verstomd staat, over hetgene ze thans is. De Geneven, bovenal de konservatieven, verbinden onverbreekbaar de godsdienst aan de staatkunde, en zie hier het verschijnsel dat er plaats heeft.

»Er bestaat een georganizeerde strijd tusschen het Katholicismus en het Protestantismus, een strijd die tot wapens bezigt meer dan veertig geregeld uitkomende periodieke schriften, zonder een wekelijkschen stortvloed

van brochures, pamfletten er bij te rekenen, waarin de fanatieke haat der Protestanten zich door eene woede en hardnekkigheid kenmerkt, die in een niet verwijderde toekomst bloedige tooncelen doen vreezen.

»In die diskussien en schandschriften is niets of het is direkt of indirekt met het staatkundige in eenig verband. Er gebeuren feiten die bij den eersten oogopslag onverschillig schijnen, maar eene gewigtige beteekenis hebben, uit het oogpunt der staatkundige gevolgen beschouwd.

»Tengevolge waarvan gaan er uitgewekenen tot het Kalvinismus over? Het is door de kracht van het geld, het verleenen van hulp en andere verleidingsmiddelen dat die menschen Protestantsch worden. Zijn die bekeeringsapostelen onbaatzuchtig, of stellen zij alleen belang in den vooruitgang van het Protestantismus? Daarin zou de dwaling liggen.

»Door iemand tot de leerwijze van het vrije onderzoek te bekeeren, brengen zij hem in het staatkundige tot het demagogiesch systeem (twee onafscheidelijke zaken): Zij doen hem eene Orleantische of anti-napoleontische kleur aannemen, maar lijven hem feitelijk in onder een, den bestaanden monarchien vijandig vaandel.

»Zoodat de Evangeliesch Protestantsche propaganda, waarvan Genève het middenpunt is, wezenlijk een bondgenoot der revolutionnaire propaganda is. Zij hebben zamen eene gemeene zaak. Tusschen de revolutionnaire kommittees en de bijbelsche genootschappen, tusschen de zendelingen der geheime genootschappen en de evangeliesche propagandisten bestaat meer overeenstemming dan men gewoonlijk vermoedt. Zij zijn de voortdrijvers van hetzelfde werk, de agenten derzelfde partij, de revolutionnaire godsdienstige en maatschappelijke partij, met dat onderscheid dat de eenen den vijand openlijk en in het front aanvallen, terwijl de anderen onder hunne voeten den grond ondermijnen, door tegen het gezag der katholieke Kerk oproer te prediken en zoodoende het zaad van zedeloosheid en ongodsdienstigheid onder de bevolkingen strooijen. Ziedaar het geheim der belangstelling, welke de organen der revolutionnaire beginselen voor alles toonen wat in aanraking met de protestantsche zaak is.

Men leest verder in eene korrespondentie van hetzelfde dagblad:

»De Katholieken volgen met aandacht al de bewegingen die tot de ontknooping van het groot drama moeten leiden. Zij schrikken niet bij den aanblik dier nieuwe verstoring, veel minder bij het zien der zoogenaamde overwinningen van de Protestantsche Unie. Kalm en in het geloof aan God en de onveranderlijke, onzigtbare magt der denkbeelden vertrouwende schrijden zij voorwaarts. Zij weten dat de min of meer verwijderde, min of meer moeijelijke zegepraal van het Katholicismus tot de noodzakelijkheden van dezen tijd behoort.

Men schrijft ons uit Enkhuizen dd. 27 Sept.

»Heden vierde de R. K. Gemeente een zeldzamen, onvergetelijken feestdag. — De Kerk en het Altaar waren sierlijk en prachtig in groen, bloemen, zilver en andere kostbaarheden gedoscht en de geheele gemeente benevens vele vreemdelingen, waaronder zelfs van vele andere gezindten, vulden de schoone Kerk meer dan vol. De reden was dat de Eerwaarde Heer Godefridus Gabriel Honing, onlangs tot priester gewijd, zijn eerste plegtig Misoffer heden verrigtte en het genoegen smaakte, van zich niet alleen door een talrijke Priesterschaar, alsmede door beide zijne ouders, en eene 85 jarige grootmoeder en vele bloedverwanten omringd te zien, maar tevens door zijn eenigen broeder, een jongentje van 12 jaren, vóór het eerst de H. Communie uit te reiken.

»De Wel Eerw. Heer J. van 't Root, Pastoor aldaar, hield eene schoone redevoering over de woorden van Psl. 109: »De Heer heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen. Gij zijt Priester in eeuwigheid volgens de wijze van Melchisedech." — Het zangkoor voerde juist en statig de schoone 2de Mis van Haydn uit, en het geheel was treffend voor een ieder en bijzonder aangenaam voor Enkhuizen, in welke stad de heer Honing geboren, opgevoed en van ieder geacht en bemind is. — Zegene God den jeugdigen Priester en verhoore hij de wenschen bij deze gelegenheid geuit."

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Van	M. J.	*f* 10.00
»	N. N. P. G.	» 10.00
»	F. H. A. Z.	» 20.00
»	een onbekende gever uit B.	» 15.00
»	G. R.	» 10.00
»	A. A.	» 5.00
»	C. G.	» 5.00
		f 75.00
	vorige opgave	» 611.85½
	zamen	*f* 686.85½

Heden, Maandag ochtend ten elf ure, houdt de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting, waarin onder anderen weder zullen inkomen: 1° het wets-ontwerp wegens het bouwen enz. in de omtrek van vestingen; 2° een ontwerp tot dekking van het te kort over 1848, door de overschotten van latere dienstjaren.

De Luxemburger Kamer zal den 4den Oktober geopend worden. Van haar antwoord-adressen op de openings-rede des Prinsen, zal wel het lot dier Kamer afhangen.

Gisteren avond omstreeks 8 ure brak boven deze stad een hevig onweder los, dat meer dan een uur aanhield en vergezeld was van zware donderslagen als men zelden gehoord heeft. Op den Haarlemmerweg tegenover Sloterdijk zijn drie koeijen van K. Bon doodgeslagen en 1 verdronken.

Terwijl gisteren avond zich een verschrikkelijk onweder, van hagelbuijen vergezeld, over onze hoofdstad ontlastte, ontvangen wij van vele onzer korrespondenten vooral in Overijssel en Drenthe, alsmede aan den Helder en op Texel, het berigt van een dergelijk onweder, doch op den avond te voren.

Aan de overzijde van het IJ is gisteren avond een molen afgebrand. (*Hbl.*)

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op 1 Oktober: 21 cholera-lijders, 3 hersteldeu en 8 overledenen.

Te Schiedam zijn van 26 tot 30 Sept. aangegeven: 16 cholera-lijders, 12 overleden en 9 hersteld. Totaal, met inbegrip der vorige opgave: 141 personen, 98 overleden en 23 hersteld; zoodat 20 in behandeling zijn gebleven. — De soepbedeeling, die gewoonlijk in het laatst van Dec. alhier aanvangt, zal, ten gevolge der tijdsomstandigheden, reeds den 3 Oktober beginnen.

Men verneemt uit 's Hage, dat er aan den Noordwal een gebouw in gereedheid is gebragt, om te dienen tot cholera-hospitaal. Gelukkig hebben zich tot hiertoe slechts weinige gevallen in de residentie voorgedaan. Het hospitaal bevat dan ook slechts twee lijders. Tot dokteren bij die inrigting zijn aangesteld de heeren Holtrop, de Ligt en Blom Coster. Zij wisselen elkander beurtelings af. Een der geneesheeren verblijft den geheelen nacht in het gesticht. Het gemeentebestuur heeft aan de geneesheeren volkomene vrijheid gelaten ten aanzien van de keuze der geneesmiddelen.

Men meldt uit Dordrecht, dd. 30 Sept. Onder vele rampen, door den vreeselijken storm en daarbij gepaarden hoogen watervloed van Maandag 26 Sept. jl. veroorzaakt, vernemen wij nog, dat op de zalmvisscherij *Ons Genoegen*, onder de gemeente Lindt, nabij deze stad, al de visscherswoningen aldaar eene prooi der golven zijn geworden. De bewoners dier woningen, bestaande uit vijf huisgezinnen met man, vrouw en kinderen, benevens eene oude moeder, zijn daardoor van alles beroofd; al hunne have en bezittingen zijn door den vloed verslonden, zoodat zij niet dan met veel gevaar hun leven hebben kunnen redden. (*D. Ct.*)

DOEVEREN, 1 Okt. Hoe groot de ramp is, door den buitengewonen vloed van ll. Maandag veroorzaakt, wordt hoe langer hoe meer duidelijk. Langzamerhand komen de verdronken polders weder te voorschijn en toonen de slagtoffers van den ontzettenden vloed. Het aantal runderen en paarden, dat in de polders van den Biesbosch omkwam, is heden nog niet op te geven, het wordt evenwel geschat op niet minder dan *veertien honderd* stuks. Alleen aan den dijk nabij de Werkendamsche Kil, lagen eergisteren 150 stuks verdronken runderen bij elkander. Het aantal omgekomen menschen is evenmin te bepalen, doch hetzelve zal mede niet gering zijn. Gedurig worden er nog lijken opgevischt en in de Grienden en Rietplaten gevonden. Twee zijn er gevonden, die te Kapelle en een die te Sprang te huis behoorden. Wijders is de schade aan Haver, Paardenboonen, Vlas enz. onberekenbaar; al wat gemaaid was en aan schoven stond, is weggespoeld en ligt voor een groot gedeelte in de grienden. Er worden grienden aangetroffen, waarvan het houtgewas met koornschoven als overwelfd is. Overal is men bezig met bijeen verzamelen en op de plaats brengen, doch de helft van het weggedrevene komt niet meer te regt, en dat nog gevonden wordt en te regt komt is vuil, nat en bedorven en voor niets anders meer geschikt, dan voor de mestvaalt. Behalve het verlies van menschenlevens, is de veroorzaakte schade in deze streken dus onberekenbaar groot.

CALANTSOOG, 2 Okt. Gisteren is aan het strand onder deze gemeente, aangespoeld een mast van eene visschers- of loodsschuit, waaraan een zeil, giek en gaffel, het zeil gemerkt in den ondersten achterkant A B Z Le. Br. N°. 4, benevens stag en twee blokken gemerkt met twee gekruiste ankers.

Men meldt ons uit 's Hertogenbosch, dat van heden af het *Provinciaal dagblad von Noord-Brabant en 's Hertogenbosche Stads-Courant* van de heeren E. Lion en Zonen is overgegaan aan de heeren J. J. Arkesteijn en Zoon te 's Bosch en verschijnen zal onder den titel van *Provinciale Noord-Brabantsche en 's Hertogenbossche Courant.*

De *Groninger Courant* bevat den text van het adres, waarbij *duizend* onderteekenaars, handwerks- en arbeidslieden daar ter stede zich tot Z. M. hebben gewend, met verzoek dat: 1° de uitvoer van de noodwendigste levensbehoeften, met name van runderen, kalveren, schapen, lammeren en varkens, en van het daarvan afkomstige vleesch en spek, geheel verboden of ten minste aan uitgaande regten onderworpen worde, gepaard, zoo mogelijk, met eene algeheele afschaffing van den bestaanden binnenlandschen accijns op het geslagt; 2° dat de invoer van bovenvermelde voorwerpen van alle regten worde ontheven; 3° dat het stoken van gedistilleerd uit aardappelen niet meer worde gedoogd of althans niet langer dan gedurende 1 of 2 maanden van het dienstjaar; 4° dat de aardappelen, het aardappelenmeel, de aardappelensiroop en alle verdere daaruit vervaardigde surogaten aan uitgaande regten mogen worden onderworpen.

Uit het thans rond gezonden algemeen jaarlijksch verslag wegens het instituut voor doofstommen, over het afgeloopen schooljaar, blijkt onder anderen het navolgende: Het instituut verloor dit jaar in 36 departementen 121 leden. In 22 departementen had daarentegen eene aanwinst van 155 leden plaats. Dien ten gevolge telde het 2885 leden op 1 Januarij jl., en dus 34 leden meer dan op gelijk tijdstip van het daaraan voorafgegane jaar. In het jaar, waarover dit verslag loopt, zijn 14 nieuwe kweekelingen aangekomen. Met het einde van dit jaar worden er 13 kweekelingen ontslagen. Van deze kweekelingen zijn 12 bekwaam, hoewel in meerdere of mindere mate, om in de maatschappij te verkeeren. Een hunner verlaat het instituut binnenstijds, op het bepaald verlangen van zijne ouders, zonder de vereischte bekwaamheid verkregen te hebben.

Negen der nu ontslagen wordende kweekelingen hebben op den 11 Mei jl. hunne geloofsbelijdenis, naar de leer der Hervormden afgelegd, terwijl drie hunner op den 23 tot de eerste H. Communie zijn toegelaten. Ter plaatsing zijn 19 doofstommen, die den daartoe vereischten ouderdom bereikt hebben opgeroepen. De gezondheidstoestand der kweekelingen heeft in het verloopen tijdvak niets te wenschen overgelaten. De weinigen, die ziek worden, zijn gelukkig hersteld en geen hunner overleed. Het onderwijs in sommige ambachten op de winkels aan het instituut verbonden, is geregeld en met het beste gevolg gegeven. Door het aanschaffen van eene draaibank, met de daarbij benoodigde gereedschappen, is de gelegenheid geboren, om de kweekelingen ook te onderwijzen in de draaikunst, waarvan reeds gebruik gemaakt wordt. Ook heeft het onderwijs in de gymnastiek gewenschte vruchten geleverd. De vorderingen van de kweekelingen in al datgene, waarin zij onderwijs ontvingen, waren voldoende.

Verder is in het verslag opgenomen de volgende opgave van de kweekelingen, welke gedurende het drie-en-zestigjarige bestaan van het instituut ontslagen of vóór hun ontslag overleden zijn: ontslagen, als bekwaam om in de maatschappij te verkeeren 604; als kunnende geene vorderingen meer maken en om bijzondere redenen 49; wegens bekrompene verstandelijke vermogens 37; uit hoofde van zinneloosheid 13; wegens aanhoudende ziekelijkheid 14; overleden 57; te zamen 774. Van deze kweekelingen behoorden te huis: in de provincie Noordbraband 28; Limburg 2, Gelderland 51; Zuidholland 156; Noordholland 192; Zeeland 16; Utrecht 37; Vriesland 27; Overijssel 48; Groningen 112; Drenthe 31 en buiten dit Rijk 4, te zamen, als voren 774 kweekelingen.

Z. M. heeft 1° benoemd tot burgem. der gem. Opsterland Jhr. J. A. Lycklama à Nyeholt; 2° aan de besturen der gemeenten Stad Almelo en Tubbergen (prov. Overijssel) vergunning verleend tot aanleg ter gemeenschappelijke kosten van beide gemeenten, met ondersteuning van het Rijk, van een kunstweg van verbrijzelde keijen en grind, ter lengte van 13,336 ellen, van Almelo en over Tubbergen tot de Hanoversche grenzen in de rigting van Ulsen, benevens koncessie tot tolheffing op den weg, nadat die zal zijn voltooid.

De direktie der Nederl. Bank deelt de volgende opgaven mede: Omloopende Bankbilletten *f* 86,805,445. —. Saldo's van rekeningen-courant *f* 27,349,436.06. Munt en muntmateriaal *f* 94,630,956.88½.

Bij koninklijk besluit is aan Jhr. Mr. M. P. H. Strens, voormalig minister van Justitie, een pensioen verleend van *f* 1445 's jaars.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Oktober Te rekenen van heden is de prijs van het brood vastgesteld als in de eerste helft van Augustus, namelijk: 1ste kwaliteit 40 centimes (bijna 19 centen); 2de kwaliteit 32 centimes (bijna 15 centen) het kilo of ned. pond.

Uit Parijs wordt aan de *Daily News* geschreven, dat de heer Drouin de Lhuys kortelings eene cirkulaire aan al de ministers en diplomatieke agenten in het buitenland heeft gezonden, waarin bepaaldelijk verklaard wordt, dat beide, Frankrijk en Engeland, de Russische uitlegging van de Weener nota, niet kunnen goedkeuren.

Het valt niet te ontkennen, dat de wending, die de Oostersche quæstie thans heeft genomen, meer van oorlogzuchtigen dan vredelievenden aard is. Zoowel van de zijde van Turkije als Rusland zet men de oorlogstoerustingen ijverig voort; en de Engelsche vloot, die zich te Cork bevondt, is voor een gedeelte althans naar de wateren der Middelandsche Zee verzeild. Voorts schijnt de Keizer van Rusland vast besloten te hebben niets anders aan te nemen dan de Weener nota, gelijk zij oorspronkelijk is opgesteld; daarentegen schijnt het tot op dit oogenblik, dat de Divan even weinig gezind is om zonder de gemaakte wijzigingen tot de bepalingen der nota toe te treden. Bij de houding der twee dadelijk in de zaak betrokken magten, moet men nog in aanmerking nemen het gedrag der bemiddelende, verbondene, beschermende en tusschen beiden tredende mogendheden; want in waarheid, men staat verlegen welk een naam te geven aan de rol welke deze mogendheden op zich hebben genomen, want het is geen bescherming, geen tusschenkomst, geen eigenlijk gezegde bemiddeling, maar het is van dit alles iets en toch in 't wezen der zaak niets.

Van deze mogendheden ziet men Oostenrijk zich zoo naauw aan Rusland aansluiten, dat het niet anders kan zijn of het zal voor haar ten aanzien der Oostersche quæstie met Rusland dezelfde baan bewandelen; wat Pruissen betreft, het tracht zich zooveel doenlijk onzijdig te houden, omdat het in waarheid bij het geschil geen belang heeft, ofschoon het moeijelijk zal vallen die houding, buiten de motieven der Oostersche quætie zelve te bewaren. De twee andere mogendheden, en Frankrijk vooral, schijnen thans besloten te hebben de Weener nota niet langer te beschouwen als eene oplossing van het geschil, ten minste zoodanig als die nota door Rusland is geïnterpreteerd.

Dit alles strekt juist niet om den vrede te waarborgen, en zoo wij thans 1 Mei in plaats van 1 Oktober schreven, dan zouden wij met regt ons bezorgd mogen maken. Maar in het jaargetijde dat we thans zijn ingetreden zijn er in de streken waar de oorlog zou moeten uitbreken, meer afdoende beletselen die het verhinderen, dan de bemoeijingen der diplomatie, te weten: de ongestadigheid van het weder en de ruwheid van den winter. De regen, de sneeuw, de overstroomingen, de stormen op zee, zijn krachtige steunpilaren voor den vrede. Deze zullen voor het minst gedurende zes maanden het evenwigt en de rust van Europa beschermen.

Men leest in *le Pays*:

Twee vooronderstellingen zijn in dit oogenblik mogelijk.

Of, het zou kunnen gebeuren, daar de Keizer van Rusland onwrikbaar geweigerd heeft — iets waaraan niet meer te twijfelen is — dat de Divan, in de blijkbaar voor Turkije gunstige uitlegging der Weener nota door de bemiddelende mogendheden, die nota zonder eenige wijziging aanneemt. In dat geval moeten de Russische troepen, ten gevolge der verbindtenis door den Czaar aangegaan, de Donau-provincien ontruimen, terwijl onze vloten alsdan geene reden meer hebben, om langer op de gevaarlijke ankerplaats voor Besika te blijven.

Of, de Sultan ondanks zijn verzet, door het oude fanatismus der Muzelmannen medegesleept en zwichtende voor den aandrang eener onstaatkundige partij, zal in zijne weigering volharden, en de oorlog zal te onvermijdelijker worden, naar gelang der meer en meer in opgewondenheid gerakende gemoederen. Onze meening, die wij in de onafhankelijkheid onzer overtuiging uiten, is dat in zoodanig geval de plaats der beschermende mogendheden niet langer te Besika, maar meer nabij het tooneel der gebeurtenissen zou moeten zijn.

Ongetwijfeld heeft de aanneming der door de Mogendheden aan Rusland voorgestelde Nota en de verwerping dier Nota door de Porte, aan die mogendheden eene soort van onzijdigheid voorgeschreven; maar de onzijdigheid kan geene onverschilligheid voor de regten van Turkije zijn en zullen zij die niet laten varen in het belang van Europa en de waardigheid van Frankrijk en Engeland.

Zij moeten waken dat, hoe wisselvallig een bloedige krijg tusschen de Russische en Turksche legers ook zij, Rusland nooit kunne verkrijgen meer dan de Weener konferentie het toestond; zij moeten beletten dat, aangevuurd door mogelijke voordeelen of door de godsdienstige geestdrift zijner onderdanen en der Grieksche Kerk, de Czaar aan Turkije geene nieuwe, met de onschendbaarheid van zijn grondgebied of het gezag van den Sultan onbestaanbare voorwaarden oplegge; zij moeten kortom, elken verdrukkenden invloed weren, die het Turksche gouvernement zou kunnen doen besluiten tot het nemen van maatregelen, geheel strijdig met zijne belangen als met die van Europa, of zoodanige invloed ook door eene volksbeweging, of elke andere zoo wel binnen- als buitenlandsche oorzaak mogt ontstaan.

— Uit Saint-Omer verneemt men, dat de Keizer en de Keizerin den 26sten dezer van 's namiddags 6 ure tot middernacht op het bal gebleven zijn, dat hun van wege de stad aangeboden werd. De Keizer danste de eerste quadrille met de dochter van den maire, en de Keizerin met Prins Napoleon.

Behalve eenige andere notabiliteiten, hebben aan tafel bij HH. MM. gedineerd, de Nederlandsche officieren, generaal-majoor de Stuers en de majoor de Kock. Aan elken soldaat in het kamp is 1 frank uitgedeeld.

— Men meldt, dat de Keizer 10,000 fr. heeft geschonken tot het voltooijen van de kathedraal te Boulogne; te Amiens heeft de Keizerin voor hetzelfde doel 30,000 fr. geschonken.

— Men verzekert, dat eene der dochters van Koningin Maria Christina in het huwelijk zal treden met den zoon van den hertog de Castigliano, minister van Binnenl. Zaken van Toskane. Men is echter in het onzekere of dit hetzelfde meisje is, 't welk vroeger, volgens het gerucht, voor Prins Napoleon bestemd was.

— De berigten uit Alexandrie van 20 Sept. bevestigen het berigt, dat Stephan-Bey, minister van den onder-koning, in afwachting van het besluit des laatst genoemden, betreffende het protest der kooplieden, en op het verlangen der vreemde konsuls, op zich heeft genomen de schorsing van het verbod des uitvoers van granen, en dat deze uitvoeren op groote schaal voortduurden,

---

MADRID, 26 September. Men verzekert, dat de ministers besloten hebben de Cortes tegen 15 Nov. bijeen te roepen.

— Men wil weten, dat er nog niets bepaald is omtrent het door sommige generaals aan te bieden ontslag, en dat het ministerie ongeneigd is dat ontslag aan te nemen.

— De maarschalk Narvaez wordt in het begin van Oktober hier verwacht. Na een kort verblijf in de hoofdstad zal de maarschalk zich naar Aranjuez begeven en er tot de opening der Cortes vertoeven.

ENGELAND.

LONDEN, 1 October. De jongste tijdingen uit China loopen tot 3 Augustus. Zij behelzen geene nadere bijzonderheden aangaande de uitbreiding en den voortgang van den opstand.

Men mag echter aannemen dat het leger der opstandelingen de provincie Kiangsi is binnengerukt, zich meester gemaakt heeft van de hoofdstad, en grooten schrik verspreidt in de aangrenzende gewesten. Het gerucht dat de Keizerlijke troepen Nangkin zouden heroverd hebben, heeft geen grond en verdient geen geloof, want het is blijkbaar dat Nangkin door de opstandelingen ontruimd is, om de rijke provincie Kiangsi te bemagtigen ten einde er zich te voorzien van levensmiddelen waaraan gebrek begint te komen.

In het distrikt Shang-Foo was de rust hersteld. Naar men wil zijn de opstandelingen er terug geslagen.

Het is aan de keizerlijke troepen niet gelukt Amoy te herwinnen, ze zijn echter in goede orde terug getrokken. Kanton blijft nog altijd rustig, ofschoon de zaken er deerlijk verward zijn.

In het westelijk gedeelte der zee van China, nemen de zeeroovers op eene schrikbarende wijze toe. Men spreekt van het afzenden eener gewapende magt om ze te verdrijven. Twee gewapende vaartuigen afgezonden door den gouverneur van Macao zijn teruggekeerd, zonder dat zij de zeeroovers hebben durven aantasten.

— Op de onlangs te Stafford gehouden meeting is ook een brief ingekomen van den verbannen Hongaar Kossuth, waarin deze demagoog de rede opgeeft waarom hij niet ter vergadering is verschenen, en te gelijk zich verklaart over de Oostersche quæstie, in deze woorden o. a.:

»Had ik aan de meeting deel genomen dan had ik moeten spreken van het innig verband tusschen het Oostersche vraagstuk en het toekomstig lot mijns vaderlands, over de voordeelen die ook voor de zaak der vrijheid zouden voortvloeijen uit de krachtdadige bescherming van Turkije tegen Rusland; doch hoe meer belangstelling ik zoo doende voor de Turksche zaak zou gewonnen hebben, des te meer zou het Engelsche gouvernement zich waarschijnlijk genoopt vinden te volharden in de staatkunde die het tot nog toe gevolgd heeft in strijd met den wensch der vrienden van geregtigheid, vrijheid en menschelijkheid. Engeland heeft tot nog toe de Russische plannen bevorderd, niet zoozeer uit vrees of uit genegenheid voor Rusland, als wel uit vrees dat men door Turkije aan te moedigen tot regtmatigen weêrstand, gelegenheid zou doen ontstaan voor volksbewegingen in andere landen. In hare uitkomsten is Engelands staatkunde sedert lang Russisch; in hare drijfveren is zij niet Russisch maar, erger nog, anti-liberaal. Engeland is voor God en de wereld schuldig, omdat het de Donau-vorstendommen ongehinderd heeft laten bezetten; deze snoode daad heeft het lijdelijk aangezien uit vrees dat verzet tegen Rusland eene aanmoediging voor de verdrukte natien zou zijn tot nieuwe pogingen ter herwinning der vrijheid. Ik laat mij niet in met de binnenlandsche aangelegenheden van het land welks wetten mij beschermen; maar het Oostersche vraagstuk gaat allen aan; het geldt hier de zaak der menschelijkheid, der vrijheid, der beschaving, en inzonderheid de toekomst van mijn in het stof getreden vaderland."

— De *Times* geeft wederom eene beschouwing over de zaken in het Oosten; men leest: Er zijn geene schepen uit Engeland afgezonden tot versterking van ons eskader in de Middellandsche Zee; er is geene nieuwe staatkunde aan onzen gezant te Konstantinopel voorgeschreven; er is geene de minste verandering in de inzigten van ons kabinet gekomen; noch is er iets van bekend dat het Oostersche vraagstuk, sedert het laatstelijk door ons beschouwd werd [dat is sedert jl. Dingsdag] in eenig opzigt een ander voorkomen aangenomen heeft. De Engelsche en de Fransche regering hebben steeds het vaste voornemen gehad zich te verzetten tegen de vergrooting van Rusland ten koste van Turkije, hoewel zij, gelijk elk wijs gouvernement, wenschten en nog wenschen haar doel zoo mogelijk te bereiken met minder opoffering dan ten koste van een Europeeschen oorlog. Of zulks haar gelukken zal, moet nog blijken; maar terwijl zij bij de onderhandelingen inschikkelijkheid aan den dag leggen, hebben zij tevens door de tegenwoordigheid harer vloten van den beginne af getoond bereid te zijn, indien zij mogten geroepen worden, om op eene andere wijze tusschen beiden te komen. De toestand der Turksche hoofdstad, zooals die door de regtstreeksche mededeelingen van den Divan zelven kenbaar was, werd geacht de verschijning noodig te maken van twee of drie oorlogschepen tot ondersteuning van het Turksche gouvernement; en de Fransche en Engelsche gezanten hebben volmagt om, des noodig achtende, de gansche vloot tot datzelfde doel te ontbieden. Ziedaar al wat er is geschied.

»Aangaande de aanzienlijke versterkingen die gisteren naar den Bosporus zouden gezonden zijn, iets dergelijks is niet geschiedt noch het plan geweest. Op den bepaalden tijd zullen zekere schepen naar de Middellandsche zee stevenen om, naar de bestaande verordeningen, de schepen af te lossen voor wier bemanning de dienstttijd ten einde loopt. Mogt het alsdan door de omstandigheden vereischt worden, dan kan ons eskader deze schepen behouden als eene vermeerdering, in plaats van ze huiswaarts te zenden; en in hunne plaats zullen andere schepen voor de dienst op onze kusten worden aangewezen. Dit zijn louter gebeurtenissen onafscheidelijk van het houden eener oorlogsvloot op een buitenlandschen scheepspost; in hoeverre zij werkelijk zullen plaats grijpen, zal van de omstandigheden en den loop der gebeurtenissen afhangen.

»Niemand kan nog zeggen hoever de Keizer van Rusland in zijne eischen, of de andere mogendheden in haar verzet daartegen gaan zullen. De vraag is thans of hetgeen de Keizer van Rusland bevonden zal worden nog te vorderen, van genoegzaam gewigt is om grond voor eenen oorlog op te leveren, en of hij, wanneer hem bepaaldelijk de keuze tusschen vrede en oorlog gegeven wordt, volharden zal of terugdeinzen.

»Van de souvereiniteit en de onafhankelijkheid der Porte te spreken, is niets dan scherts: had de Porte nog eenige onafhankelijkheid of souvereiniteit bezeten, dan zou de tegenwoordige verwikkeling zich nimmer voorgedaan hebben. De Keizer van Rusland heeft reeds krachtens verdragsbepalingen, regten jegens de Porte, die hare souvereiniteit opheffen. De regten der Porte waren sinds lang niet meer ongeschonden; de Keizer van Rusland is in de verkorting derzelve ditmaal alleen maar verder gegaan dan vroeger, en de vraag is, of dit kan worden gedoogd. Het eenige doel der groote mogendheden is te beletten dat Rusland, onder den schijn van geestelijke regten, eene magt over Turkije verkrijge die het later zou kunnen dienstbaar maken tot vergrooting zijner politieke magt of tot uitbreiding van zijn grondgebied. Dit is het doel van al hetgeen thans van deze zijde geschiedt; doch in welke mate of met welke opofferingen het bereikt zal kunnen worden, zal nog moeten blijken."

— Volgens de *Morning Herald* telde de Engelsche vloot in de baai van Besica 500 zieken; de koortsen, door de uitwasemingen der nabijzijnde moerassen veroorzaakt, waren echter niet hevig. Men zeide dat de Fransche admiraal den 5 Oktober met zijn eskader naar Vourla denkt te verzeilen. De *Times*, die ook van den

ongunstigen toestand der gezondheid op de Engelsche vloot spreekt, begroot het aantal zieken op 300.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 30 Sept. Ofschoon sommigen beweeren dat de Keizer van Rusland in de konferentien te Olmutz zich tegen elke nieuwe wijziging hefte vezet, en dat Lord Westmoreland aan zijn gouvernement berigt had, dat er van die zijde niets was te hoopen, zijn er anderen die verzekeren, dat de uitslag der konferentien geenszins zal brengen tot het verbreken van den vrede, dat men te Olmutz tot eene nieuwe schikking is gekomen, welke de Porte zal worden aangeboden.

Het schijnt dat de Weener beurs geloof slaat aan deze geruchten, daar de prijs der fondsen er aanmerkelijk door gestegen is.

— Men wil dat Mgr. Salloni, Apostoliesch nuntius van den Heiligen Vader te Beijeren benoemd is ter vervulling van de vakature ontstaan te Parijs door het afsterven van Mgr. Garibaldi.

— Men meldt uit Konstantinopel dd. 20 September: De zes oorlogschepen liggen steeds voor de stad geankerd en zijn door het overige gedeelte van de vloot niet gevolgd.

Lord Redcliffe dringt op eene wijziging van het kabinet aan.

— Onder de groote personnaadjes, die te Olmutz zich bevinden, noemt men de heeren barons James en Anslme von Rothschild. Men mag veronderstellen, dat, worden die heeren geraadpleegd, hunne meening ten voordeele des vredes zal zijn.

BERLIJN, 2 Oktober. De Koning is heden namiddag ten 5½ naar Warschau vertrokken. Z. M. wordt door twee adjudanten vergezeld.

KEULEN, 30 September. In het *Hallische Beiblatt fur St. u. L.* leest men:

Een nieuwe schrede is gedaan, opdat de *Charte* eene waarheid zij; namelijk te Parijs, gelijk dagbladen melden, zal eene moskee worden gebouwd, geen moskee voor de leus, als koffijhuis of ter versiering van een pleiziertuin, maar eene wezenlijke, degelijke moskee, bestemd tot het houden der godsdienstoefeningen voor Muzelmannen; wij zien hierin een bepaalden vooruitgang op de baan der algemeene beschavings-gelijkheid. Wij hebben reeds vroeger het denkbeeld geopperd, dat ingevolge het geliefd vrijzinnig thema, »gelijkheid van regt der verschillende geloofsbelijders tot het vervullen van openbare ambten, het slechts eenvoudig toeval is, dat ook geene Turken in de achtbare Kamers en op de zetels rondom de groene regeringstafel plaats nemen. Dat toeval zal nu worden opgeheven, en gelijk de Jood Kosch, onder het ministerie Hanseman bijna minister van Eeredienst was geworden, even zoo zullen wij in het vervolg, als het liberalismus wederom zijne gelukkig makende proefnemingen begint en de moskeën opgang maken, ook Muzelmannen onder de verantwoordelijke ministers en onverantwoordelijke praters van Europa kunnen zien. En wie weet of niet op de algemeene vrijzinnige godsdienstoefeningen en Turksche moskeën, ook Indiaansche tempels en Buddische Pagoden zullen volgen, ten einde uit die lieve vermenging van allerlei godsdienst-sekten, door onze onverschillige dweepers, eene ruime keus kunnen doen. — Is het ernst of scherts? dat is de vraag.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 3 Okt. Tarwe en Rogge tot verhoogde prijzen met levendigen handel: verkocht van Tarwe: 128, 130 ℔ b, Pools. *f* 445, *f* 452; 126, 127 ℔ dito *f* 440, *f* 443; 134 ℔ Kubanka *f* 403; 125 ℔ b Pools. *f* 430.

Van Rogge: 117, 118 ℔ n. Archangel *f* 262, *f* 265; 114, 115, 116 ℔ o. Gedr. *f* 246, *f* 249, *f* 252; 114 ℔ dito *f* 247; 120 ℔ Pruiss. *f* 266; 116 ℔ n. Archangel *f* 259; 117 ℔ jar. Riga *f* 255.

Garst *f* 10 hooger: 100, 101 ℔ n. Old. Winter *f* 215, 218.

Haver zonder handel.

Boekweit *f* 5 hooger: 121, 122 ℔ Gooische *f* 252, *f* 255.

Op 9 vaten Olie in Oct. ek. 70 £. *Lijnzaad* een doen: 116 ℔ Odessa *f* 327½; 108/9 ℔ Calcutta *f* 325. *Raapolie* op 6/w. *f* 38, Vliegend *f* 37; 1°. Mei ek. *f* 40; Oct. *f* 37; Nov. *f* 38; Dec. *f* 39. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31; Vliegend *f* 30. *Hennepolie* op 6/w. *f* 40½; Vliegend *f* 39½.

DELFT, 1 Okt. De prijzen der Kaas zijn heden geweest *f* 17 a 21,50; en worden verkocht 35 stapels of 9965 Ned. ℔.

LONDEN, 1 Okt. SUIKER. *Ruwe*. Vreemde soorten met weinig omgang. Van zeilende ladingen is alleen maar afgedaan 512 kisten Havana N°. 12 a 22 s. 6 d. alsmede eene lading wit Bahia tot 24 s. — *Geraffineerd*. Hollandsche Crushed met eenige verkoopen tot 27 a 28 s. voor goede soort.

KOFFIJ. Plantage soorten zijn iets meer gevraagd tot vorige prijzen. Native prijshoudend; goed ordinair 45 s. 6 d.

THEE vast met eenige omzettingen in ordinaire Congo tot 11½ d.

RIJST. Blijft zeer gevraagd voor uitvoer tot hoogere prijzen. *Madras* 12 a 12½ s., Bengal 14½ a 15 s. Voor zeilende ladingen Arracan heeft men 12 s. 6 d. besteed.

SPECERIJEN. *Foelij* en *Notenmuskaat* zeer gezocht. — *Nagelen* hooger gehouden zonder omgang van eenig belang. — *Peper* met goeden aftrek.

TALK. Op de verhoogde prijzen minder gevraagd.

GRANEN. Voor *Tarwe* worden hoogere prijzen hetgeen de omzet eenigzints belemmerd heeft. — *Rogge* prijshoudend en zeer vast. — *Garst* weinig aan de markt.

BOTER. Met eenige vraag zonder prijsverandering. Vriesche fijn 96 a 100 s., mindere 84 a 94 s.; Zwolsche 92 a 96 s.

KAAS. Blijft goed te plaatsen. Edammer 44 a 48 s.; Goudsche 36 a 44 s.

BORDEAUX, 29 Sept. VOORLOOP. Blijft op fr. 188 voor 3/6.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			1 OKT. 4½ u. gebl.	3 OKT. 4 u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	62 3/16	62¼	a	62 7/16	62 7/16
Dito Dito	3	»	75⅛	75⅛	»	75¼	75¼
Dito Dito	4	»	94	93 15/16	»	94	
O. I. Leening 1844	4	»	94		»		
Amortis. Syndic.	3½	»			»		
Handel-Maatschappij	4½	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg.	»	»			»		
Aand. Holl. S. M.					»		
Obligatien	»	»			»		
BELGIE, Obligatien 1844	»	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	»			»		
FRANKRIJK, Obligatien	3	»			»		
SPANJE Nieuwe	1	»	22 5/16	22	»	22 3/16	22⅛
Dito	3	»		46 5/16	»		
Dito Binnenl. à 6/m.	»	»	42⅛	42	»		
Coup. Bewijzen.			5⅛	5⅝	»		
Amortisable Schuld		»			»		
PORTUGAL te Londen	5	»	38 13/16	38 13/16	»	39⅛	38 13/16
Dito uitgestelde		»	16¾		»		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	107⅛	107⅛	»		
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	106⅛	106¼	»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	97½		»		
Dito	4½	»			»		
Dito bij *Hope*	4	»	92¼		»		
Dito bij *Stieglitz en C°*.	»	»	90¼		»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»			»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»		72¼	»		
Cert. van dito	»	»	73		»		
POLEN, Certifikaten	4	»	85	84¼	»		
Dito Aand. à fl. 500			160¼	160½	»		
Dito met Lot. » 300					»		
AMERIKA, Bank-Actiën					»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	*f*				»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5	pCt.	80⅛	79⅝	»	79⅛	
Dito 1852	»	»			»		
Dito 1847	2½	»	41 1/16	40½	»	41 3/16	
Dito 1851	2½	»	41 1/16	41	»	41⅛	
Dito 1849	5	»	93¼	93½	»	93¼	93⅝
Ween. Bank bij *Goll en C°*.					»		
Dito	4	»			»		
Letter B	5	»	93¼	93½	»	93¾	93⅝
Aand. met Loting fl. 500	*f*				»		
Nieuwe dito » 250	»				»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	pCt.			»		
BRAZILIE te Londen 1824	5	»	99	97⅝	»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
PERU	4½	»	73⅛	72	»	72¼	72½
MEXICO Nieuwe	3	»	23½	23¼	»	23⅛	
VENEZUELA à £ 100	3½	»	36		»		
GRENADA à £ 100	2	»	20¾		»		
Dito Uitgestelde			9		»		
ECUADOR à £ 100		»	4		»		

Mexiko onbepaalde 23¼, 9/16.

Bij tamelijk veel handel zoo in Binnenl. als in de meeste soorten der vreemde effekten, was de markt heden algemeen zeer vast, van laatstgemelden echter sluiten Mexikanen merkelijk hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 3 pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56⅛	Livorno	2/m.	*f* 39
»	zigt	» 56½	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55⅝	Petersburg	»	» 1.86
»	½/m.	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 31½
Madrid	3/m.	» 244	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	»	» 244	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 241	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,70
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,80
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Okt. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840/1842 4½ pc. —; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21 7/16; Binnenl. 3 pc. 42⅛; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 83¼.

PARIJS, 1 Okt. Fransche 3 pc. 74,50; id. 4½ pc. 100,50; Bank-Aktien 2800,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. 105,50; Spanie 1—3 pc. 21⅞; Buitenl. 3 pc. 41¾; Binnenl. 3 pc. —; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 995,—; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 95; Rusland 4½ pc. —; Metall. 5 pc. —.

MADRID, 28 Sept. Spanje 3 pc. 42⅜; 1—3 pc. 23¾; Cert. Coup. 3¾; Bank S. Fernando —.

LONDEN, 1 Okt. Cons. kont. 93 a 93⅛; op tijd 93 a 93⅛; Braz. 100 a 102; 1829/39 100 a 102; 1852 — a —; Den. 3 pc. 81 a 84; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 4⅜ a 4⅝; Gren. 21 a 21½; Uitgest. 8¼ a 8¾; Mexiko Nieuwe 23⅞ a 24⅛; Peru 4½ pc. N. 72 a 74; Uitgest. 49 a 51; Rusl. 1822 5 pc. 112 a 114; (N.) 4½ pc. 97 a 98; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 42½ a 43; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22¼ a 22½; 3 pc. 45½ a 46½; Coup. cert. 5½ a 5¾; Passive — a —; Holl. 2½ pc. 62¾ a 63¼; id. 4 pc. 94 a 95; Venez. 34 a 36; Uitg. 13 a 15; Wissel op Amsterdam *f* —,—; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 1 Okt. Met. 5 pc. 92⅛; Bank-Aktien 1335; dito Lr. B 107¼; Wissel op Londen 10.42; Zilver 10¼.

BERLIJN, 1 Okt. Schuldbr. 3½ pc. —; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 96; Poolsch 4 pc. 93; Loten fl. 500 88; Oost. Met. 5 pc. 84¾; Amsterdam zigt 141⅞, id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 1 Okt. Rusl. Cert. 105¼; Oostenrijk Met. 5 pc. 92; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl. 3 pCt. 38¾.

FRANKFORT, 1 Okt. Met. 5 pc. 83⅛; A 5 pc. 83⅛; 1852 5 pc. 83¾; 2½ pc. 42; Bank-Aktien 1445; Badensche Loten fl. 50, 70½; id. fl. 35, 39½; Darmst. Loten fl. 50 101; id. fl. 25 31¾; Nassausche fl. 25, 28¾; Sardinische 42; Holl. 2½ pc. 62, id. 4 pc. 93½; Spanje 1—3 pc. 22 3/16; Binnenl. 42.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 3 October. Volgens brief van de Zoltkamp van den eersten dezer, was in de Schiermonnekooger gronden verongelukt, een schip de naam onbekend.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Okt. J. B. Jaski, Catharina Johanna, Tjilatjap. W. Mennen, Vrouw Gelie, Odessa. — Gisteren nog: Cooper, George Law, Akijab.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, A. C. MIDDELHOFF, geliefde Echtgenoote van

W. J. HEIJINK.

SOEST, 2 October 1853. (3333)

(3332) Er wordt bij een Pastoor tegen 1°. November gevraagd tegen goed loon, eene **KEUKENMEID**, goed kunnende koken en eenig huiswerk verrigten. De voorwaarden zijn: boven de 30 jaren oud, goed gedrag, eenvoudige kleederdragt, zindelijk en van goede getuigschriften voorzien. Adres onder letter O. O. bij P. J. VAN LEEUWEN & ZOON te 's Gravenhage.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een voortreffelijk middel in gevallen van leverkwaal en gebrek aan spijsverteering.*

De heer Wilson welke kortelings is teruggekomen uit Bengalen, waar hij gedurende onderscheidene jaren in dienst der Oost-Indische Kompagnie was geweest, vervoegde zich onlangs ten huize van den professor Holloway en betuigde hem zijne volmaakte tevredenheid over de goede uitwerking zijner onvergelijkelijke pillen. Sedert jaren had hij aan leverziekte en gebrek aan spijsvertering geleden, welke laatstgenoemde ongesteldheid zoo sterk was, dat hij maanden lang niets dan zeer ligte spijzen kon gebruiken; geene andere middelen baatten hem, dan de pillen van Holloway, door welker gebruik hij thans volmaakt weder hersteld is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment*. (3330)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen:

EENIGE WOORDEN

TOT DE HEEREN

M. A. Ameshoff, Dr. F. W. B. van Bell, H. van Berkum, Dr. C. Boon, H. J. E. Burgerhoudt, Dr. A. W. van Campen, J. C. Diehl, H. G. J. van Doesburgh, B. te Gempt, H. A. C. Denier van der Gon, Dr. P. J. Hofstede de Groot, S. F. van Hasselt, J. Hooijkaas Herderschee, Dr. C. H. van Herwerden, CHz., G. P. Kits van Heijningen, A. H. van der Hoeve, S. A. van Hoogstraten, A. G. Jans, Dr. B. Benninck Jansonius, Dr. A. C. C. de Jongh, Dr. F. J. J. A. Junius, J. P. de Keyzer, J. G. Kindermann, Dr. A. Rutgers van der Loeff, Dr. E. S. P. Meijboom, Dr. Roldanus, Dr. W. H. Haverkorn van Rijsewijk, H. W. J. Sannes, Dr. C. Simons, G. Steenhoff, J. J. Swiers, Dr. S. K. Thoden van Velsen, U. W. Thoden van Velsen, H. J. Veldwijk

NA HET LEZEN VAN HUN

Manifest aan de Evangelische Christenen.

Prijs 20 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.